

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 9Co/103/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5620202628
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ján Burik
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2022:5620202628.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jána Burika a členov senátu JUDr. Ladislava Mejstříka a JUDr. Jozefa Turzu, v právnej veci žalobcu Mgr. P. P., nar. XX. XX. XXXX, bytom G. P. XXX, zastúpeného BAJO LEGAL, s.r.o., so sídlom Landererova 8, Bratislava, IČO: 36 860 581, proti žalovanej TRANOSCIUS, a.s., so sídlom Tranovského 1, Liptovský Mikuláš, IČO: 00 179 159, zastúpenej Advokátskou kanceláriou Tomáš Petko s.r.o., so sídlom Drotárska cesta 7, Bratislava, IČO: 50 218 107, o uloženie povinnosti uverejniť odpoveď, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš, č.k. 6C/32/2020-221 zo dňa 11. júna 2021, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Liptovský Mikuláš zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal voči žalovanej zverejnenia odpovede v zmysle § 8 ods. 5 zákona č. 167/2008 Z. z. o periodickej tlači a agentúrnom spravodajstve a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Tlačový zákon“), na článok, ktorý bol zverejnený v periodiku uverejnenom dňa 07. 07. 2020 v dvojčísle 27-28 na stranách 9 - 12 s názvom „Správa predstavenstva o vedení obchodnej spoločnosti a o stave majetku za rok 2019“. Pri rozhodovaní vo veci vychádzal z ust. § 5, § 8 ods. 1, § 9 ods. 1 Tlačového zákona, keď konštatoval, že žalobca neunesol dôkazné bremeno a nepreukázal, že text článku obsahoval skutkové tvrdenia, ktoré by boli spôsobilé zásahu do jeho cti, dôstojnosti alebo súkromia a že nešlo len o jeho subjektívny pocit. V časti, pokiaľ žalobca žiadal uverejniť odpovede na hodnotiace úsudky, nárok bol nedôvodný, pretože z práva na odpoveď sú hodnotiace prejavy vylúčené. Jednotlivé nároky žalobcu podrobne vyhodnotil v bodoch 45. až 52. dôvodov napadnutého rozhodnutia, kde uviedol, z ktorých konkrétnych skutočností vychádzal, i to, akými úvahami sa pri rozhodovaní riadil, keď žalobu v celom rozsahu zamietol. Pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie vychádzal z ust. § 255 ods. 1 CSP a priznal žalovanej, ktorá mala v konaní úspech, nárok na náhradu trov v celom rozsahu.

2. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie v zákonom stanovenej lehote prostredníctvom svojho právneho zástupcu žalobca. Žiadal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť, jeho žalobe v celom rozsahu vyhovieť dôvodiac tým, že súd prvej inštancie vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci, čo napokon viedlo i k prijatiu nesprávnych záverov pri jednotlivých výrokoch. Podľa jeho názoru si súd sám nesprávne vymedzil príslušné zákonné ustanovenia, ktoré mali byť v prejednávanej veci aplikované, resp. tieto nesprávne interpretoval, keď poukazoval na ust. § 5 Tlačového zákona, z čoho vyvodzoval predpoklady, ktoré musia byť splnené pri uplatnení nároku. Ust. § 5 upravuje zodpovednosť vydavateľa periodickej tlače za obsah periodickej tlače a nie predpoklady vzniku zodpovednosti za uverejnenie odpovede. Ust. § 8 ods. 1 citovaného zákona, ani ust. § 9 ods. 1 Tlačového zákona nepredpokladá žiadny zásah (a už vôbec nie neoprávnený) ako predpoklad vzniku práva na uverejnenie odpovede. Hovorí len o skutkovom tvrdení, ktoré sa dotýka cti, dôstojnosti alebo súkromia fyzickej osoby a ust. § 9 ods. 1 Tlačového zákona upravuje zase len právo na dodatočné oznámenie, ktoré vôbec nebolo

predmetom žaloby v tejto konkrétnej veci. Existencia zásahu je predpokladom vzniku nárokov z ochrany osobnosti podľa § 13 Občianskeho zákonníka. Už len z týchto dôvodov potom rozsudok súdu trpí vadou nesprávneho právneho posúdenia veci. Nesprávne postupoval súd prvej inštancie i v tom, keď presunul dôkazné bremeno na stranu žalobcu, pričom v tomto prípade je dôkazné bremeno jednoznačne na strane žalovanej, ktorá musí preukázať pravdivosť skutkových tvrdení, čo netvrdila v priebehu konania, ani nepreukazovala. V ďalšom poukazoval na nepreskúmateľnosť dôvodov napadnutého rozhodnutia pri jednotlivých nárokoch, kde súd konštatuje hodnotiace úsudky zo strany žalovanej, pričom nie je zrejmé, z ktorých konkrétnych skutočností vychádzal, keď takýto záver prijal, navyš poukazujúc na iné výroky uvedené v článku, ktoré podľa jeho názoru nesúvisia s uplatnením jednotlivých nárokov. Súdom prijatá prezumpcia k nároku 2 (pri ktorej však nie je zrejmý súvis s dotknutým skutkovým tvrdením), že tieto skutkové tvrdenia žalobcu nenamietal, takže možno usudzovať, že sa jedná o tvrdenia pravdivé, nemá zákonnú oporu, navyš v situácii, keď žalovaná pravdivosť tohto tvrdenia netvrdila a nepreukazovala, pričom súd prijal bez akéhokoľvek odôvodnenia záver, že požadovaná odpoveď bola v rozpore s dobrými mravmi § 8 ods. 6 písm. d/ Tlačového zákona. Uverejnenie požadovanej odpovede by mohlo byť v rozpore s dobrými mravmi len vtedy, ak by boli splnené ostatné podmienky na uverejnenie odpovede podľa Tlačového zákona. Ak totiž súd mal za to, že tvrdenie bolo pravdivé, je nadbytočné sa zaoberať tým, či prípadné uverejnenie odpovede, resp. nie je v rozpore s dobrými mravmi.

3. Na pojednávaní pred odvolacím súdom žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu zotrval na písomne podanom odvolaní. Poukazoval na to, že súd prvej inštancie si nesprávne vyhodnotil vykonané dokazovanie a prakticky vec posudzoval z pohľadu ochrany osobnosti a nie z účelu Tlačového zákona. Mal za to, že v označenom článku boli uvedené nepravdivé skutočnosti, tak ako to podrobne uviedol v odvolaní, a preto v súlade s písomným návrhom žiadal napadnutý rozsudok zmeniť a jeho žalobe v celom rozsahu vyhovieť. Zverejnené informácie jednoznačne poškodili dobré meno žalobcu ako evanjelického farára, a preto žiadal o nápravu formou uverejnenia odpovede.

4. Žalovaná prostredníctvom svojho právneho zástupcu žiadala napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť. Bola toho názoru, že súd vo veci vykonal dostatočné dokazovanie a správne rozhodol, pričom odvolacie dôvody protistrany v danom prípade nie sú dané. Jedná sa prakticky len o riešenie sporu v rámci evanjelickej cirkvi, kde sú dva názorové prúdy a tieto veci by sa nemali ani riešiť prostredníctvom súdov Slovenskej republiky.

5. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), preskúmal vec v rozsahu mu danom ust. § 379, § 380 CSP a na nariadenom pojednávaní napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa ust. § 389 ods. 1 písm. c/ CSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

6. Z doteraz vykonaného dokazovania pred súdom prvej inštancie mal i odvolací súd preukázané, že žalobca sa svojou žalobou domáhal voči žalovanej uverejnenia odpovede v zmysle ust. § 8 Tlačového zákona, keď konštatoval, že žalovaná v periodickej tlači - v článku uverejnenom dňa 07. 07. 2020 v dvojčísle 27-28 na stranách 9 až 12 uviedla nepravdivé skutkové tvrdenia dotýkajúce sa jeho cti, dôstojnosti, ako i dobrej povesti, ktorú odpoveď konkretizoval v petite svojej žaloby.

7. Vychádzajúc z týchto skutočností súd prvej inštancie postupoval správne, keď po tom, čo vyhodnotil námietku žalovanej, týkajúcu sa plynutia prekluzívnej lehoty, skúmal, či zo strany žalovanej boli v konkrétnom článku uvedené také nepravdivé skutkové tvrdenia, ktoré sa dotýkali cti, dôstojnosti a dobrej povesti žalobcu.

8. K pochybeniu z jeho strany ale došlo v tom, keď si nesprávne ustálil predpoklady pre uverejnenie odpovede a konštatoval, že jedným z predpokladov je i bezprostredný neoprávnený zásah do práv žalobcu, čo napokon viedlo i k nesprávnemu právnomu posúdeniu veci. Tu je potrebné prisvedčiť odvolateľovi (žalobcovi), že zákonná úprava takýto zásah v ust. § 8 ods. 1 Tlačového zákona nepredpokladá a nemožno ho vyvodiť ani z gramatického výkladu spojenia „dotýka ...“. Možno sa síce stotožniť s názorom súdu prvej inštancie v tom, že v takomto prípade sa nemôže jednať len o subjektívny pocit dotknutej osoby, ale na druhej strane je súd vždy povinný (pri vyhodnotení skutkového tvrdenia ako nepravdivého) prihliadať na okolnosti konkrétnej veci (postavenie dotknutej osoby v spoločnosti, prostredie, v ktorom sa pohybuje a vykonáva svoje povolanie atď.). Prvoradým v tomto prípade je ale preukázanie, resp. nepreukázanie pravdivosti skutkových tvrdení uvedených v periodickej tlači. Dôkazné bremeno v takomto prípade je ale výlučne na vydavateľovi periodickej tlače - v tomto prípade

žalovanej (tak ako to napokon správne konštatuje i odvolateľ vo svojom odvolaní) a je výlučne na nej, aby preukázala pravdivosť uverejnených skutkových tvrdení.

9. Zákonná úprava v ust. § 153 CSP síce umožňuje súdu neprihliadnuť na navrhnuté dôkazy v prípade, ak by si ich vykonanie vyžadovalo nariadenie ďalšieho pojednávania, na čo napokon poukazuje v dôvodoch i súd prvej inštancie, ale toto ustanovenie nemožno prísne formálne použiť v každom konkrétnom prípade (ani hospodárnosť konania by nemala byť prvoradou - na úkor spravodlivosti), preto bude povinnosťou súdu prvej inštancie v ďalšom konaní vykonať dôkazy na skúmanie pravdivosti, resp. nepravdivosti uverejnených skutkových tvrdení zo strany žalovanej, lebo len potom bude môcť vo veci opätovne rozhodnúť. Žalovaná pôvodne namietala uplatnenie nárokov po uplynutí prekluzívnej lehoty a pokiaľ v priebehu konania na pojednávaní po tom, čo súd vo veci konal, navrhla vykonanie dôkazov na podporu svojich tvrdení, nemožno konštatovať, že by sa z jej strany jednalo o obštrukciu v úmysle spôsobiť prieťahy v konaní (ani z vyjadrení samotného žalobcu nemohla bez ďalšieho predpokladať postup súdu).

10. Za dôvodnú považoval odvolací súd i námietku žalobcu, týkajúcu sa hodnotiacich úsudkov, ktorými súd prvej inštancie čiastočne odôvodnil zamietnutie žaloby pri jednotlivých nárokoch. Hodnotiaci úsudok, u ktorého jeho subjektívny charakter vylučuje dôkaz pravdy, poskytuje ochranu, pokiaľ vychádza z dostatočného a faktického základu, t. j. z objektívnych skutočností, čomu by potom malo zodpovedať i zdôvodnenie súdu, tak aby z neho bolo zrejmé, akými úvahami sa pri prijatí takéhoto záveru riadil. Samotná skutočnosť, že sa jedná o „podnadpis“ článku, ešte nevylučuje nepravdivosť skutkového tvrdenia, pokiaľ toto nevychádza z objektívnych skutočností (rozhodnutie o porušení právnych predpisov, vystupovanie žalobcu v minulosti a pod.). Je potrebné v každom prípade rozlišovať, či sa jedná o titulok, resp. podtitulok provokačného nádychu vychádzajúci zo skutočností uvedených v ďalšom obsahu alebo o skutkové tvrdenie, u ktorého možno posudzovať pravdivosť, resp. nepravdivosť vychádzajúcu z objektívnych skutočností, a preto v ďalšom konaní aj v tejto časti bude povinnosťou súdu prvej inštancie (ak zotrvá na svojom názore) svoje rozhodnutie bližšie zdôvodniť, tak aby nepôsobilo autoritatívne.

11. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie i o trovách odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

12. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Žiline pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote 2 mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).